

БОШ
БЕОГРАДСКА
ОТВОРЕНА
ШКОЛА

*Društvo za
razvoj
kreativnosti*

**#EY
ЗА ТЕБЕ**

**ISTRAŽIVANJE O NASILJU NAD ŽENAMA U OKVIRU PROJEKTA ALARM
(Aleksinačka ARMija protiv nasilja)**

Izveštaj izrađen od strane
Agencije Džajakon

Ovo istraživanje je objavljeno uz finansijsku podršku Evropske unije. Za njegovu sadržinu odgovorno je isključivo Društvo za razvoj kreativnosti i ono nipošto ne odražava stavove Evropske unije.

Novembar 2021. god.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА И МАЊИНСКА ПРАВА
И ДРУШТВЕНИ ДИАЛОГ

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
РЕПУБЛИЧКИ СЕКРЕТАРИЈАТ
ЗА ЈАВНЕ ПОЛИТИКЕ

УНИВЕРЗИТЕТ
БЕОГРАДУ

OLOF PALME
INTERNATIONAL
CENTER

БОШ
БЕОГРАДСКА
ОТВОРЕНА
ШКОЛА

**#EY
ЗА ТЕБЕ**

Ovaj izveštaj o realizovanom istraživanju nastao je u okviru projekta ALARM koji se realizuje u sklopu projekta Dijalog promena koji sprovodi BOŠ (Beogradska otvorena škola) uz finansijsku podršku Evropske unije. Stavovi izneti u ovom Izveštaju o istraživanju ne predstavljaju zvanične stavove Evropske unije ni Beogradske otvorene škole i za njih je isključivo odgovorno Društvo za razvoj kreativnosti koje je angažovalo istraživačku Agenciju "Džajakon" za realizaciju istraživanja i ovog Izveštaja.

U sklopu projekta Alarm realizovano je istraživanje stavova seoskih žena o nasilju, načinima borbe protiv nasilja i njihovom aktivnom uključivanju u preventivne aktivnosti i borbu protiv nasilja.

Istraživanje je sprovedeno preko anketnog upitnika sa otvorenim pitanjima i pitanjima sa mogućnošću za više odgovora.

Istraživanje je realizovano u dvadeset aleksinačkih sela na uzorku od 300 ispitanica.

U sledećim selima sprovedeno je istraživanje:

1. Porodin
2. Kraljevo
3. Bovan
4. Tešica
5. Žitkovac
6. Trnjane
7. Gredetin
8. Lužane
9. G. Peščanica
10. Korman
11. Nozrina
12. D. Adrovac
13. A. Bujmir
14. G. Ljubeš
15. Prčilovica
16. Subotinac
17. Moravac
18. Vakup
19. Vitkovac
20. Srezovac

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА И МАЊИНСКА ПРАВА
И ДРУШТВЕНИ ДИЈАЛОГ

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
РЕПУБЛИЧКИ СЕКРЕТАРИЈАТ
ЗА ЈАВНЕ ПОЛИТИКЕ

УНИВЕРЗИТЕТ
БЕОГРАДУ

OLOF PALME
INTERNATIONAL
CENTER

EMPIRIJSKI REZULTATI ISTRAŽIVANJA

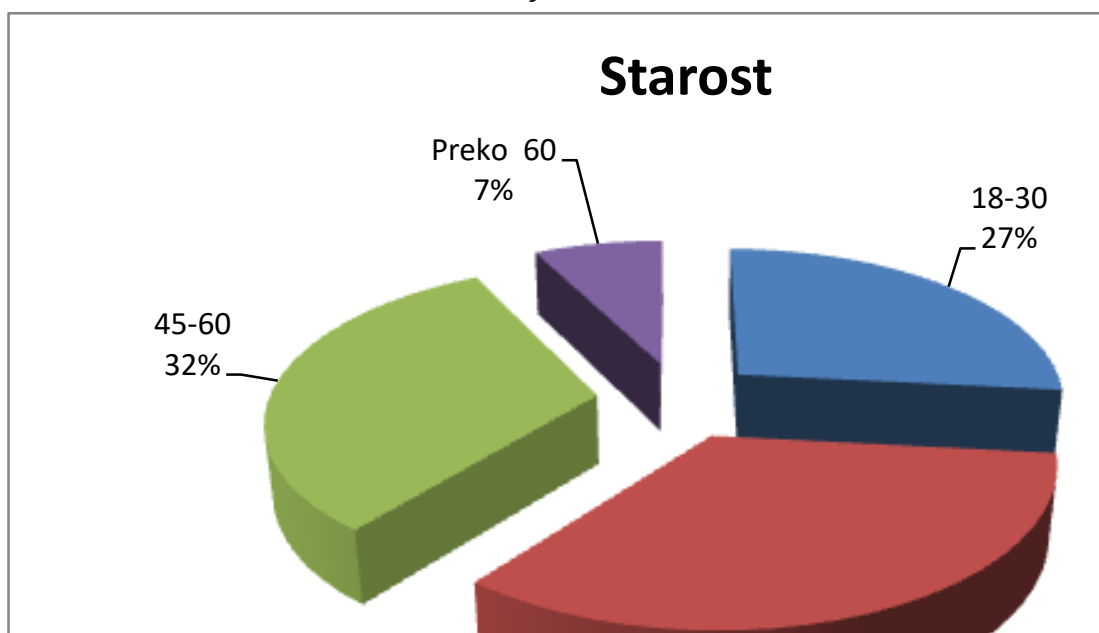
Starost ispitanica

Rezultati istraživanja u odnosu na *starost* ispitanica (Tabela 1) pokazuju da je od ukupno 300 ispitanica njih 80 (26.66%) u starosnom dobu od 18 – 30 godina. Broj ispitanica od 30 – 45 godina iznosio je 103 (34%), dok je broj ispitanica od 45 – 60 godina iznosio 95 (31,84%) i iznad 60 godina 7,5% odnosno 22 ispitanice.

Tabela 1. Starost ispitanica

Odgovor	Broj	Procenti
18-30 godina	80	26,66 %
30-45 godina	103	34 %
45-60 godina	95	31,84 %
preko 60 godina	22	7.5 %
UKUPNO	300	100 %

Grafikon 1

БОШ
БЕОГРАДСКА
ОТВОРЕНА
ШКОЛА

**#EY
ЗА ТЕБЕ**

Na osnovu dobijenih rezultata u odnosu na starost ispitanica, čak 67% od ukupnog broja ispitanica čine žene iz dve kategorije, odnosno žene od 30-60 godina, što je jedno od obeležja stavova dobijenih u ovom istraživanju.

Formalno obrazovanje ispitanica

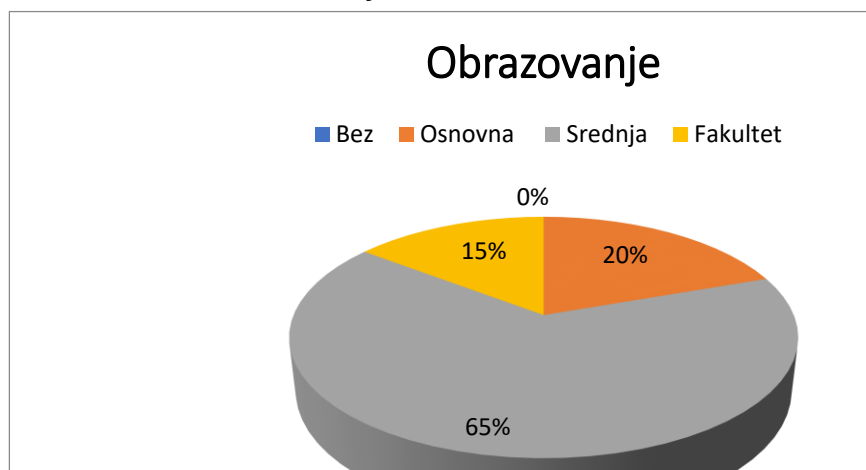
Prema rezultatima istraživanja u odnosu na formalno obrazovanje (Tabela 2) nema ispitanica bez obrazovanja. Ispitanice koje imaju završenu samo osnovnu školu čine 19,66% (59) ukupnog uzorka. Sa završenom srednjom školom je 65,66 % (197) i sa višom školom ili sa stečenom univerzitetskom diplomom je njih 14,68% (44) od ukupnog broja.

Tabela 2. Obrazovanje ispitanica

Odgovor	Broj	Procenti
Bez obrazovanja	0	0 %
Osnovna škola	59	19,66%
Srednja škola	197	65,66 %
Viša škola/Fakultet	44	14,68 %
UKUPNO	300	100 %

Na osnovu gore navedenih podataka može se zaključiti da najveći broj ispitanica koje su učestvovalе u procesu istraživanja ima srednje obrazovanje, njih 197, (odnosno 65,66%). Za 5% je veći procenat ispitanica sa osnovnom školom (19,66) u odnosu na one sa višom/fakultetom (14,68).

Grafikon 2

БОШ
БЕОГРАДСКА
ОТВОРЕНА
ШКОЛА

**#EY
ЗА ТЕБЕ**

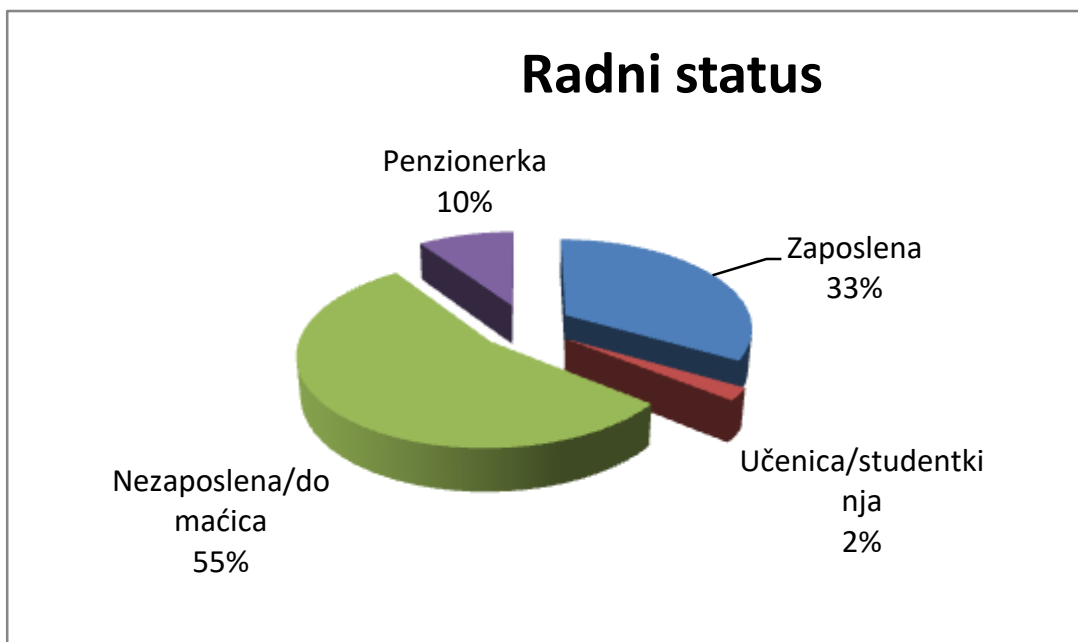
Radni status ispitanica

U ruralnim područjima, sudeći po odgovorima ispitanica, u vezi radnog statusa najveći je broj nezaposlenih žena 55,33%(166), dok je najmanji postotak učenica ili studentkinja, tek 2,33%(7). Ipak iako se radi o ruralnim sredinama jednu trećinu ispitanica čine žene koje su zaposlene.

Tabela 3. Radni status

Odgovor	Broj	Procenti
Zaposlena	98	32,66 %
Učenica/studentkinja	7	2,33 %
Nezaposlena/Domaćica	166	55,33%
Penzionerka	29	9,67%
UKUPNO	300	100%

Grafikon 3

БОШ
БЕОГРАДСКА
ОТВОРЕНА
ШКОЛА

**#EY
ЗА ТЕБЕ**

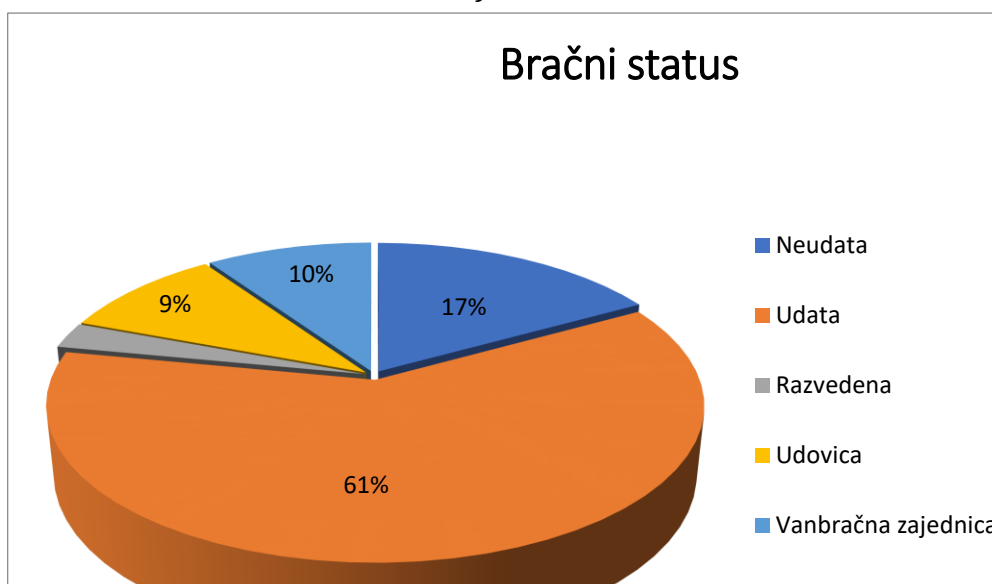
Bračni status ispitanica

Kada je u pitanju bračni status (Tabela 4) najveći procenat, preko 70% čine žene koje su udate ili žive u vanbračnoj zajednici; Šestina ispitanica nije u braku (17%), udovice čine blizu 10% (9,66) a razvedene ispitanice čine 2,68%.

Tabela 4. Bračni status

Odgovor	Broj	Procenti
Neudata	51	17 %
Udata	183	61 %
Razvedena	8	2,68 %
Udovica	29	9,66%
Vanbračna zajednica	29	9.66%
UKUPNO	300	100%

Grafikon 4

БОШ
БЕОГРАДСКА
ОТВОРЕНА
ШКОЛА

**#EY
ЗА ТЕБЕ**

Nasilje - Ima li ga ili ne?

Posmatrajući odgovore žena iz ruralnih područja, primećuje se da nešto više od polovine ispitanica smatra da ima nasilja u njihovim zajednicama ali ostatak ispitanica misli drugačije, odnosno ne slaže se 88 ispitanica (29,34%). Isti postotak (po 7,33%) smatra da je nasilja manje nego pre odnosno da je prisutno vrlo retko.

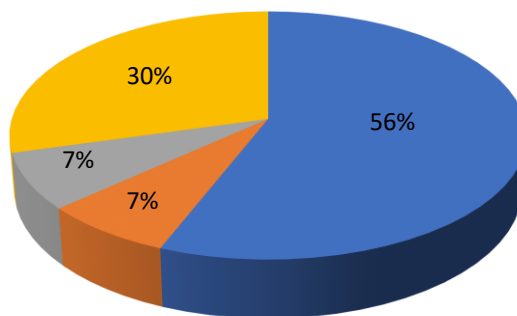
Tabela 5. Da li je nasilje prisutno?

Odgovor	Broj	Procenti
Da	168	56%
Da, ali manje nego ranije	22	7,33%
Vrlo retko	22	7,33%
Ne	88	29,34%
UKUPNO	300	100 %

Grafikon 5

Da li ima nasilja u zajednici?

■ Da ■ Manje nego pre ■ Vrlo retko ■ Ne

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА И МАЊИНСКА ПРАВА
И ДРУШТВЕНИ ДИАЛОГ

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
РЕПУБЛИЧКИ СЕКРЕТАРИЈАТ
ЗА ЈАВНЕ ПОЛИТИКЕ

УНИВЕРЗИТЕТ
БЕОГРАДУ

OLOF PALME
INTERNATIONAL
CENTER

БОШ
БЕОГРАДСКА
ОТВОРЕНА
ШКОЛА

**#EY
ЗА ТЕБЕ**

Glasno protiv nasilja ili ćutanje?

Samo 5% ispitanica smatra da se o nasilju treba ćutati, isto toliko se izjasnilo da ne zna, a čak 90% žena smatra da o nasilju treba govoriti i treba tražiti načine za podršku ženama žrtvama.

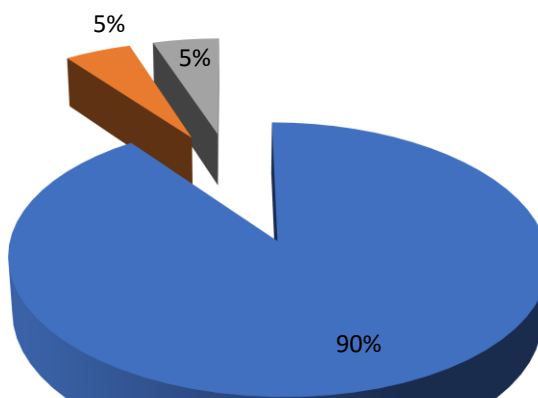
Tabela 6. Govoriti o nasilju ili ćutati?

Odgovor	Broj	Procenti
Da, treba govoriti o ovom problemu i tražiti načine za podršku ženama, žrtvama nasilja	270	90%
Bolje je ćutati i nadati se da će porodica to sama rešiti	15	5%
Ne znam	15	5%
UKUPNO	300	100 %

Grafikon 6

Govoriti o nasilju ili ne

■ Da ■ Bolje je ćutati ■ Ne znam

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА И МАЊИНСКА ПРАВА
И ДРУШТВЕНИ ДИАЛОГ

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
РЕПУБЛИЧКИ СЕКРЕТАРИЈАТ
ЗА ЈАВНЕ ПОЛИТИКЕ

УНИВЕРЗИТЕТ
БЕОГРАДУ

OLOF PALME
INTERNATIONAL
CENTER

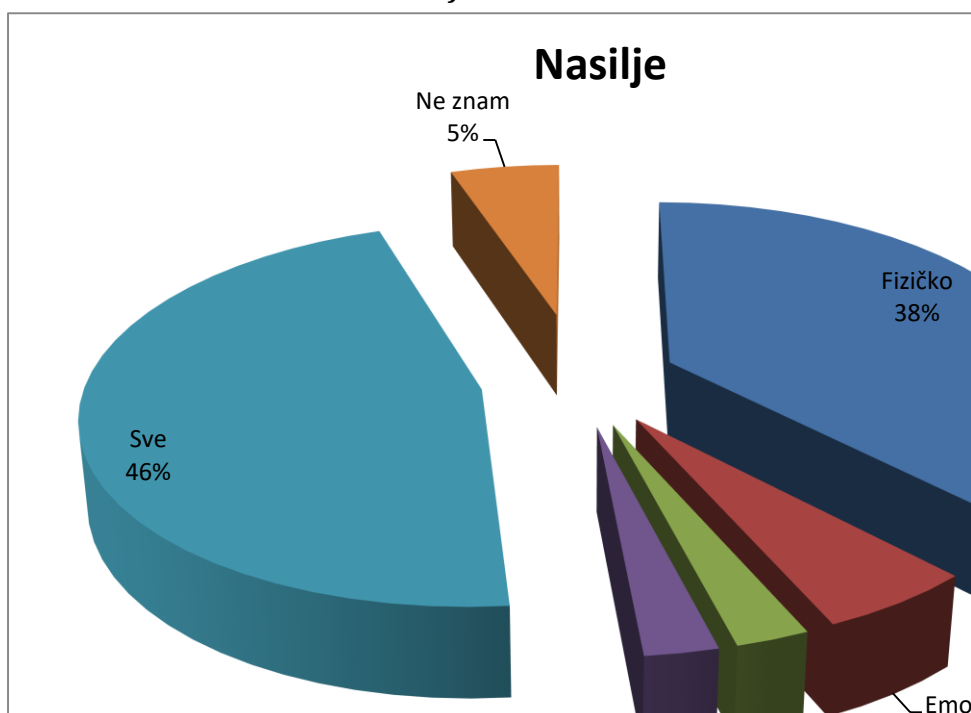
Najčešće nasilje je?

Fizičko nasilje se prepoznaje kao najčešći oblik nasilja kod 44% ispitanica. Sličan postotak žena (41,66%) smatra da se svi oblici nasilja pojavljuju najčešće. Seksualno i ekonomsko nasilje kao najčešći oblik prepoznaje 2,34% a psihičko 5% ispitanica. Na osnovu odgovora može se zaključiti da ispitanice u najvećoj meri nasilje prepoznaju kao fizičko te zato i smatraju da je ovaj oblik nasilja najčešći.

Tabela 7. Koje nasilje je najčešće?

Odgovor	Broj	Procenti
Fizičko nasilje	132	44%
Emocionalno/psihičko nasilje	15	5%
Seksualno nasilje	7	2,34%
Ekonomsko nasilje	7	2,34 %
Sve navedeno	125	41,66%
Ne znam	14	4,66
UKUPNO	300	100

Grafikon 7

БОШ
БЕОГРАДСКА
ОТВОРЕНА
ШКОЛА

**#EY
ЗА ТЕБЕ**

Porodično nasilje je...

O tome šta sve spada u porodično nasilje ispitanicama je data mogućnost za više odgovora. Ukupno je dato 402 odgovora, što je malo, obzirom na činjenicu da svi ponuđeni odgovori predstavljaju vid porodičnog nasilja. Prednjači (ali ne ubedljivo) fizičko nasilje koje se najčešće prepoznaje kao vid porodičnog nasilja, a zatim slede psihičko nasilje i verbalno nasilje. Svi ostali odgovori su ispod 10% u odnosu na ukupan broj odgovora.

Tabela 8. Šta sve spada u porodično nasilje? (mogućnost za više odgovora)

Odgovor	Broj	Procenti
Fizičko maltretiranje, batine	88	22%
Psihičko maltretiranje	65	16,1%
Zlostavljanje	36	8,9%
Vređanje/psovke/verbalno nasilje	51	12,7%
Svađe	43	10,7%
Seksualno zlostavljanje	31	7,7%
Pretnje	29	7,2%
Ponižavanje. omalovažavanje	18	4,5%
Ucene i kažnjavanje	15	3,7%
Zabrane	26	6,5
UKUPNO	402	100

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА И МАЊИНСКА ПРАВА
И ДРУШТВЕНИ ДИАЛОГ

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
РЕПУБЛИЧКИ СЕКРЕТАРИЈАТ
ЗА ЈАВНЕ ПОЛИТИКЕ

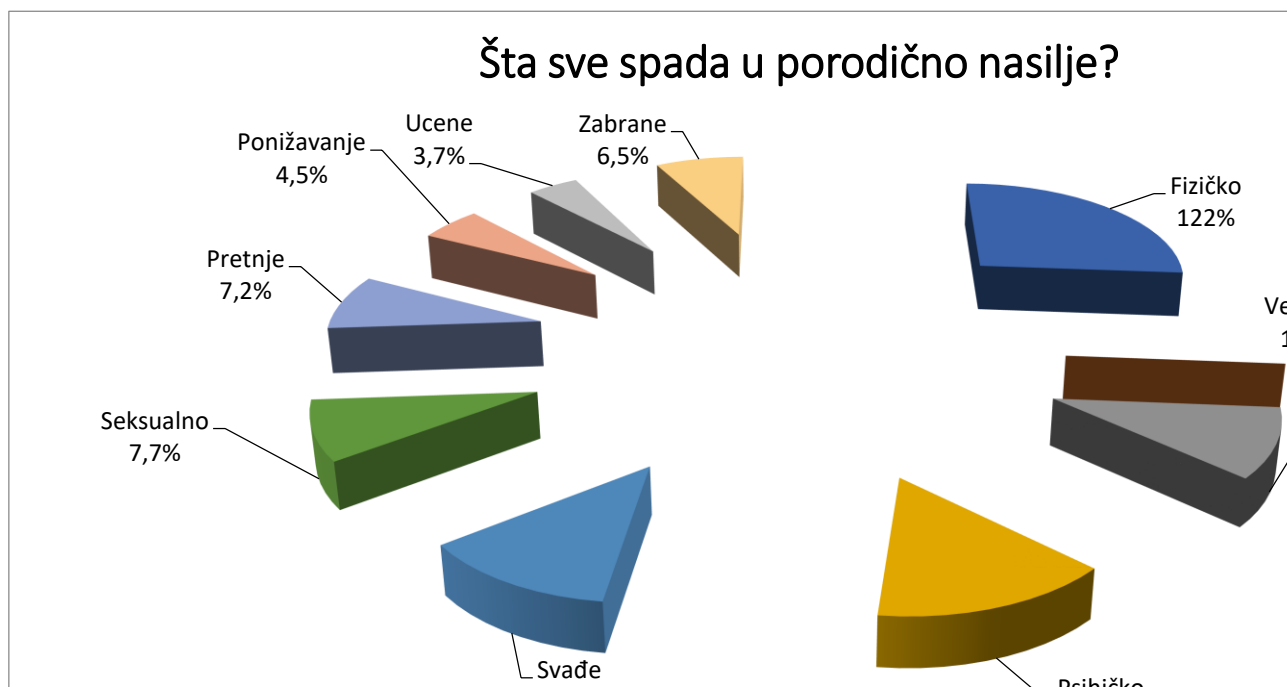
УНИВЕРЗИТЕТ
БЕОГРАДУ

OLOF PALME
INTERNATIONAL
CENTER

Grafikon 8

Oblici nasilja...

O kompleksnim oblicima nasilja ispitanice su mogle da se izjašnjavaju preko 23 ponudjena odgovora u tabeli. Mogle su da odgovore pozitivno ili negativno na svaki ponudjeni opisni oblik nasilja ili nenasilja (!). Takodje, data je sloboda ispitanicama da, ukoliko ne žele, ne odgovore na određena pitanja. Ideja istraživačkog tima bila je da svi ponudjeni odgovori predstavljaju oblike nasilja.

**Tabela 9. Šta od navedenog može da se svrsta u oblike nasilja, a šta ne?
(mogućnost da se ne odgovori)**

Odgovor	DA broj i procenat	NE broj i procenat
Partner je sprečavao druženje sa prijateljima	189 63%	110 36,66%
On joj određuje sa kim može da se druži	219 73%	80 26,66%
Sprečava kontakt sa njenom porodicom	285 95%	15 5%
Ograničava posete svojoj porodici	227 75,66%	73 24,33%

БОШ
БЕОГРАДСКА
ОТВОРЕНА
ШКОЛА

#EY
ЗА ТЕБЕ

Insistira na tome da uvek zna gde je	234 78%	66 22%
Proverava joj mobilni telefon	219 73%	80 26,66%
Besan je kad razgovara sa drugim muškarcem	227 75,66%	73 24,33%
Optužuje je za neverstvo	234 78%	66 22%
Ponižava je i vređa	278 92,66%	22 7,33%
Viče i razbija stvari po kući	292 97,33%	7 2,33%
Tuče je (udara, šamara, šutira)	292 97,33%	1 0,33%
Samo jednom je udario šamar I izvinio se	241 80,33%	58 19,33%
Preti joj, povrediće nju ili neku njoj dragu osobu	278 92,66%	22 7,33%
Guranje, gađanje predmetima, davljenje, prebijanje	289 96,33%	11 3,66%
Napad nožem pištoljem ili drugim oružjem	300 100%	0
Određuje joj koliko novca sme da potroši	219 73%	80 26,66%
Ne dozvoljava joj da se zaposli i ima svoju platu	263 87,66%	15 5%
Kreditno se zadužuje u njeno ime	175 58,33%	51 17%
Uzme joj celu platu	227 75,66%	30 10%
Ne dozvoljava joj da se obrazuje	130 43,33%	12 4%
Primorava je da napusti posao	249 83%	12 4%
Primorava je na seks iako ne želi	256 85,33%	18 6%
Insistira na seksualnim radnjama koje partnerka smatra ponižavajućim	263 87,66%	15 5%

Na pitanje šta može da se svrsta u oblike nasilja sve ispitanice su napad nožem, pištoljem (ili drugim oružjima) svrstale u nasilje!

Svaki odgovor pod "ne" je zabrinjavajuć obzirom da su u svim odgovorima prikazane situacije koje spadaju u oblike nasilja.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА И МАЊИНСКА ПРАВА
И ДРУШТВЕНИ ДИАЛОГ

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
РЕПУБЛИЧКИ СЕКРЕТАРИЈАТ
ЗА ЈАВНЕ ПОЛИТИКЕ

УНИВЕРЗИТЕТ
БЕОГРАДУ

OLOF PALME
INTERNATIONAL
CENTER

БОШ
БЕОГРАДСКА
ОТВОРЕНА
ШКОЛА

**#EY
ЗА ТЕБЕ**

Petina ispitanica bi oprostila šamar nakon izvinjenja je alarmantan podatak. Čak i ponižavanje, vređanje i pretnje 7% ispitanica ne vidi kao nasilje!

Ispitanicama je data mogućnost i da ne odgovore ako ne žele i u najvećem procentu one nisu odgovarale na pitanja koja se odnose na ekonomsko nasilje i intimni seksualni život. Ali ipak od ukupno 274 odgovora na pitanje "primoravanje na seks iako ne želi" 6% ispitanica ovo ne smatra nasiljem!!!

Takođe, više od četvrtine ispitanica (26,6%) kao nasilje ne prepoznaje to što joj partner određuje koliko novca sme da potroši i to što joj proverava mobilni telefon. U visokom procentu (blizu četvrtine ispitanica) oprašta se ljubomora, odnosno situacija kada je partner besan što partnerka razgovara sa drugim muškarcem ili kada je optužuje za neverstvo.

Najmanje odgovora (ukupno 142) dato je na pitanje u vezi dozvole partnera za obrazovanje.

Najviše odgovora pod NE bilo je na prvom pitanju "Partner sprečava druženje sa prijateljima": Čak 36% ispitanica ovo ne smatra nasiljem. A četvrtina ispitanica takođe ne smatra nasiljem to što joj partner određuje sa kim može da se druži!

Imajući u vidu da su apsolutno svi navedeni primeri prikaz nasilja, zabrinjava činjenica da na skoro svako pitanje postoje negativni odgovori u procentu od 0,33% do čak 36,66 %.

Najčešće žrtve su...?

O tome ko su najčešće žrtve nasilja u porodici ispitanicama data je mogućnost za više odgovora.

Tabela 10. Najčešće žrtve nasilja u porodici (mogućnost za više odgovora).

Odgovor	Broj	Procenti
Žene	194	42,73%
Muškarci	18	3,97%
Deca	84	18,5%
Roditelji	17	3,75%
Stari ljudi	55	12,12%
Fizički slabiji	56	12,33%
Svi nabrojani	26	5,72%
Ne znam	4	0,88%

БОШ
БЕОГРАДСКА
ОТВОРЕНА
ШКОЛА

**#EY
ЗА ТЕБЕ**

Ukupno je dato 454 odgovora. Najviše odgovora (42,73%) pokazuje da su žene najčešće žrtve nasilja, zatim deca (18,55) a potom fizički slabiji (12,33%) i stari ljudi (12,12%). Zabeleženo je 18 odgovora, odnosno 3,97% koji muškarca prepoznaju kao žrtvu.

A ko su najčešće nasilnici?

Naredno pitanje odnosilo se na mišljenje ispitanica o nasilnicima odnosno koga smatraju nasilnikom i takođe je data mogućnost za više odgovora

Tabela 11. Ko najčešće vrše nasilje u porodici? (Mogućnost za više odgovora)

Odgovor	Broj	Procenti
Žene	12	2,33%
Muškarci	97	18,87%
Suprug/muž	95	18,48%
Zavisnici	88	17,13%
Roditelji	45	8,75%
Otac	74	14,39%
Fizički jači	48	9,33%
Deca	11	2,15%
Sinovi	29	5,65%
Ne znam	15	2,92%

Na pitanje ko najčešće vrši nasilje u porodici gde je bila mogućnost za više odgovora, dato je ukupno 514 odgovora. Muškarci, muževi i zavisnici su po mišljenju ispitanica oni koji najviše vrše nasilje. Takodje, u visokom procentu kao nasilnik ocenjen je „otac“, a blizu 10% su i oni koji su fizički jači. Dato je 8,75% odgovora za roditelje kao nasilnike. Žene kao nasilnici se prepoznaju u 2,33% odgovora.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА И МАЊИНСКА ПРАВА
И ДРУШТВЕНИ ДИАЛОГ

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
РЕПУБЛИЧКИ СЕКРЕТАРИЈАТ
ЗА ЈАВНЕ ПОЛИТИКЕ

УНИВЕРЗИТЕТ
БЕОГРАДУ

OLOF PALME
INTERNATIONAL
CENTER

БОШ
БЕОГРАДСКА
ОТВОРЕНА
ШКОЛА

**#EY
ЗА ТЕБЕ**

Razlozi zbog kojih dolazi do nasilja?

Navedeno je šest mogućih razloga za nasilje i ponuđen je odgovor “ne znam”, kako bi se došlo do mišljenja ispitanica o tome zašto uopšte dolazi do nasilja.

Tabela 12. Zbog čega dolazi do nasilja?

Odgovor	Broj	Procenti
Alkoholizam, narkomanija, kockanje up . poroci	132	44 %
Loša finansijska situacija(siromaštvo)	36	12%
Tradicionalni odnosi u porodici(različite moći muškaraca I žena)	51	17%
Neadekvatno ponašanje žrtve(provociranje, neispunjavanje obaveza)	15	5%
Psihičke bolesti	36	12%
Temperament nasilnika	15	5%
Ne znam	15	5%

Analiza ukazuje na činjenicu da je od ukupnog broja ispitanica 44% (132) izjavilo da su poroci glavni razlog porodičnog nasilja. Takođe, tradicionalni odnosi 17% (51) po mišljenju ispitanica još uvek zastupljeni u ruralnim područjima i razlog su porodičnog nasilja, a ostali navedeni razlozi nisu zanemarljivi kao razlozi za porodično nasilje (ukupno 39%). Ono što je zabrinjavajuće, među ispitanicama iz seoskih sredina ipak i dalje postoji mišljenje da žrtva može da da povod za nasilje!

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА И МАЊИНСКА ПРАВА
И ДРУШТВЕНИ ДИАЛОГ

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
РЕПУБЛИЧКИ СЕКРЕТАРИЈАТ
ЗА ЈАВНЕ ПОЛИТИКЕ

УНИВЕРЗИТЕТ
БЕОГРАДУ

OLOF PALME
INTERNATIONAL
CENTER

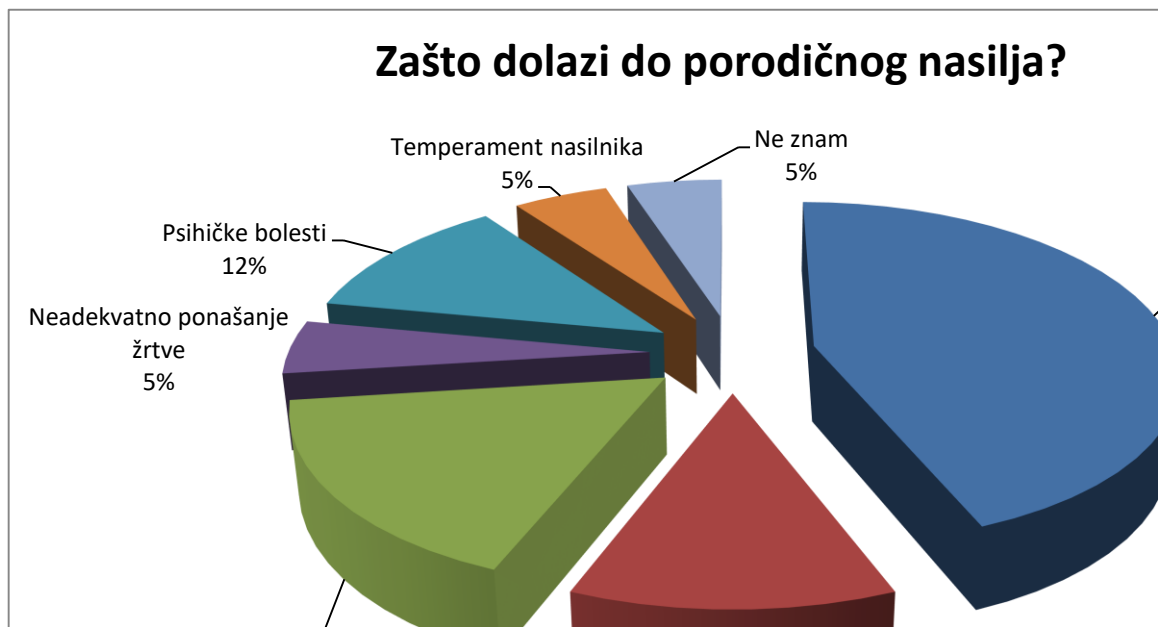

БОШ
БЕОГРАДСКА
ОТВОРЕНА
ШКОЛА

**#EY
ЗА ТЕБЕ**

Grafikon 9

Više prijavljenih ili neprijavljenih slučajeva nasilja?

Kakva je situacija sa prijavljivanjem nasilja nadležnim institucijama bilo je pitanje sa ponudjena tri odgovora i u najvećem postotku ispitanice smatraju da se nasilje ne prijavljuje.

Tabela 13. Prijavljivanje nasilja

Odgovor	Broj	Procenti
Veći je broj slučajeva koji se prijavljuje nadležnim institucijama	29	9,66%
Veći je broj slučajeva nasilja neprijavljenih nadležnim institucijama	256	85,34%
Ne znam	15	5%

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА И МАЊИНСКА ПРАВА
И ДРУШТВЕНИ ДИАЛОГ

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
РЕПУБЛИЧКИ СЕКРЕТАРИЈАТ
ЗА ЈАВНЕ ПОЛИТИКЕ

УНИВЕРЗИТЕТ
БЕОГРАДУ

OLOF PALME
INTERNATIONAL
CENTER

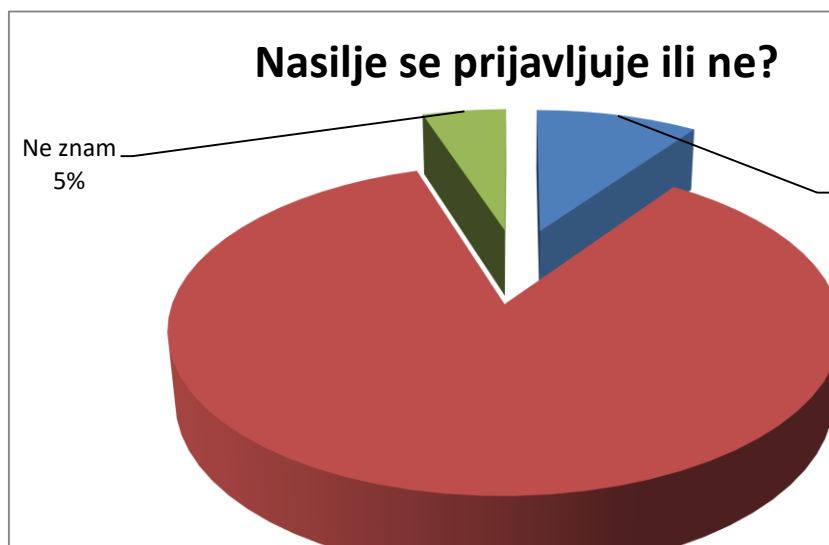

БОШ
БЕОГРАДСКА
ОТВОРЕНА
ШКОЛА

**#EY
ЗА ТЕБЕ**

Grafikon 10

Grafički prikaz jasno pokazuje da 85,34% ispitanica smatra da se nasilje ne prijavljuje, da ne zna odgovorilo je 5% a blizu 10 % smatra da je veći broj slučajeva prijavljenog nasilja.

Čija je odgovornost za rešavanje problema nasilja?

Čija i kolika je odgovornost nadležnih institucija za rešavanje nasilja je naredno pitanje kao bi se došlo do zaključka o stepenu poverenja u institucije.

Tabela 14. Odgovornost organizacija, institucija ili grupa za rešavanje nasilja?

<i>Naziv organizacije</i>	<i>Izuzetno odgovorni broj I procenat</i>	<i>Srednje odgovorni Broj I procenat</i>	<i>Manje odgovorni Broj I procenat</i>
Centar za socijalni rad	242 80,66%	51 17%	7 2,34%
Policija	146 48,8%	125 41,5%	29 9,7%
Tužilaštva	132 44%	146 48,66%	22 7,34%
Sudovi	234 78%	51 17%	15 5%
Nevladine organizacije	52 17,33%	175 58,33%	73 24,34%
Mediji	95 31,66%	66 22%	139 46,34%

Izuzetno odgovornima za rešavanje problema nasilja u porodici smatraju se najpre Centri za socijalni rad, zatim sudovi pa policija. Tužilaštva se smatraju u najvećem procentu srednje odgovornima ali ispred njih su nevladine organizacije. Mediji

БОШ
БЕОГРАДСКА
ОТВОРЕНА
ШКОЛА

**#EY
ЗА ТЕБЕ**

se ne prepoznaju kao značajni elementi u borbi protiv nasilja prema odgovorima ispitanica.

Kolika je uspešnost odgovornih institucija u rešavanje problema nasilja?

I naredno pitanje bilo je posvećeno institucijama za rešavanje problema nasilja odnosno za njihovu uspešnost u rešavanju nasilja.

Tabela 15. Koliko su te organizacije, institucije ili grupe USPEŠNE u rešavanju nasilja u porodici?

Naziv organizacije/institucije	Izuzetno uspešni broj i procenat	Srednje uspešni broj i procenat	Manje uspešni broj i procenat
Centar za socijalni rad	183 61%	80 26,66%	37 12,34%
Policija	117 39%	117 39%	66 22%
Tužilaštva	58 19,33%	184 61,34%	58 19,33%
Sudovi	110 36,66%	146 48,66%	44 14,68%
Nevladine organizacije	22 7,33%	161 53,67%	117 39%
Mediji	52 17,34%	124 41,33%	124 41,33%

Izuzetno uspešnima za rešavanje problema nasilja u porodici smatraju se najpre Centri za socijalni rad, zatim sledi policija. Tužilaštvo se, prema odgovorima ispitanica, smatra srednje uspešnim zatim slede NVO pa Sudovi. Mediji se u istom procentu smatraju i srednje uspešnim i neuspešnim ali ipak se prepoznaju kao značajni u borbi protiv nasilja.

БОШ
БЕОГРАДСКА
ОТВОРЕНА
ШКОЛА

**#EY
ЗА ТЕБЕ**

Da li prijavljivanje nasilja vodi ka razvodu?

Paralela između prijavljivanja nasilja i razvoda brakova bilo je naredno pitanje.

Tabela 16. Prijavljivanje nasilja = razvod

Odgovor	Broj	Procenti
Prijavljivanje nasilja češće vodi ka razvodu	227	75,66%
Prijavljivanje nasilja češće vodi do očuvanja braka i promene ponašanja nasilnika	22	7,34%
Ne znam	51	17%

Da prijavljivanje nasilja najčešće vodi ka razvodu 227 (75,66%) ispitanica je potvrdilo svojim odgovorima, dok su 22 (7,34%) ispitanice odgovorile da prijava nasilnika ipak vodi do očuvanja braka i promene njegovog ponašanja.

Grafikon 11

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА И МАЊИНСКА ПРАВА
И ДРУШТВЕНИ ДИАЛОГ

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
РЕПУБЛИЧКИ СЕКРЕТАРИЈАТ
ЗА ЈАВНЕ ПОЛИТИКЕ

УНИВЕРЗИТЕТ
БЕОГРАДУ

OLOF PALME
INTERNATIONAL
CENTER

БОШ
БЕОГРАДСКА
ОТВОРЕНА
ШКОЛА

**#EY
ЗА ТЕБЕ**

Stavovi o prijavljivanju nasilja?

Kakvi su stavovi ispitanica o prijavljivanju nasilja odnosno da li je prijavljivanje nasilja privatna stvar žrtvi ili je neophodno prijavljivati svaki vid nasilja saznaje se na osnovu odgovora na naredno pitanje.

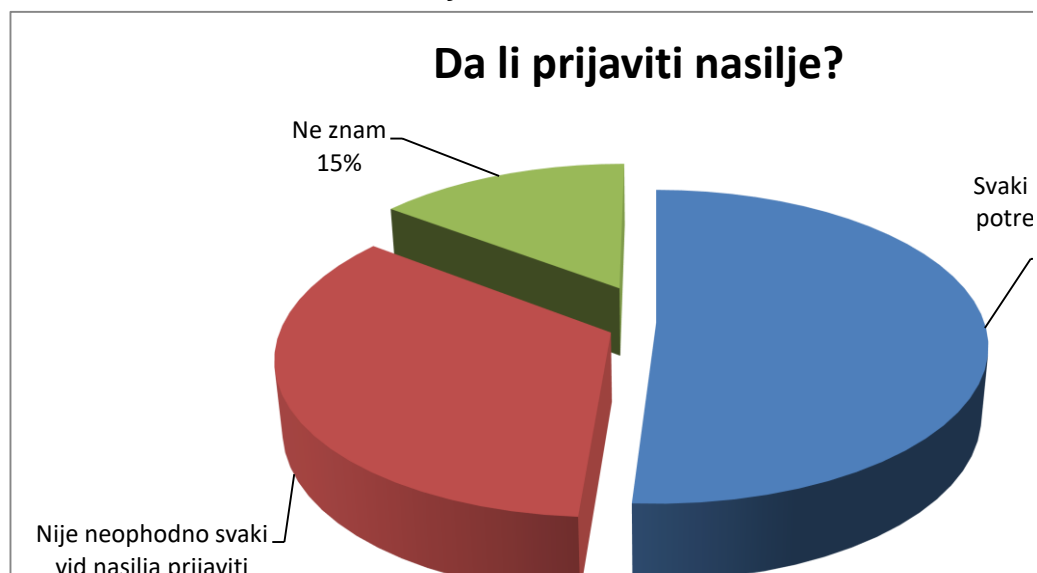
Tabela 17. Prijavljivati nasilje ili ne, stavovi ispitanica?

Odgovor	Broj	Procenti
Potrebno je svaki vid porodičnog nasilja prijavljivati nadležnim institucijama, ne postoji slučaj u kojem je opravdano da to ostane privatna stvar.	153	51%
Nije potrebno prijavljivati svaki slučaj porodičnog nasilja nadležnim institucijama, postoje izuzeci koji se mogu rešiti u okviru porodice.	103	34,44%
Ne znam	44	14,66%

Da je potrebno prijavljivati svaki vid porodičnog nasilja, potvrđuje 153 (51%) ispitanica,, a da ipak nije neophodno prijavljivati nasilje u porodici su odgovorile 103 (34,44%), dok nedefinisani stav ima 44 (14,66%),

Na osnovu mišljenja ispitanica primećuje se da su podeljena mišljenja o tome da li treba prijavljivati nasilje.

Grafikon 12

БОШ
БЕОГРАДСКА
ОТВОРЕНА
ШКОЛА

**#EY
ЗА ТЕБЕ**

Usledio je set pitanja u vezi poznavanja žrtve i pružanja eventualne pomoći od strane ispitanica:

Lično poznavanje žrtve?

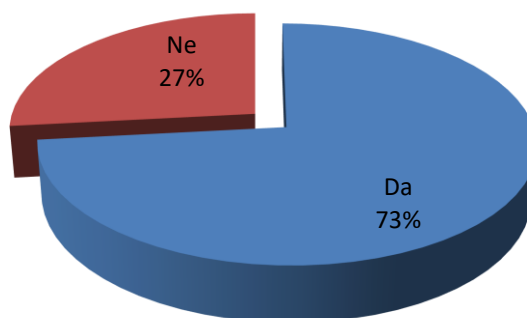
Tabela 18. Lično upoznati sa slučajevima nasilja u porodici?

Odgovor	Broj	Procenti
Da	220	73,33%
Ne	80	26,66%

Visok procenat od 73,33% ispitanica izjasnio se da poznaje lično žrtve nasilja, dok nešto više od četvrtine tvrdi da ne poznaju osobe koje su imale sukob sa nasilnikom.

Grafikon 13

Da li lično znate za neke od slučajeva nasilja u porodici?

Pomoć poznatim žrtvama nasilja?

Tabela 18/1 Da li oni koji su upoznati sa slučajevima nasilja pomažu žrtvama?

Odgovor	Broj	Procenat
Da	75	34.1%
Ne	145	65,9%

Od ukupnog broja onih ispitanica koje poznaju žrtvu nasilja jedna trećina odlučila se da pruži neki vid podrške i pomoći. Preostale dve trećine (65,9%) ne pružaju nikakvu pomoć i podršku poznatim žrtvama porodičnog nasilja.

БОШ
БЕОГРАДСКА
ОТВОРЕНА
ШКОЛА

**#EY
ЗА ТЕБЕ**

Grafikon 14

Da li ste pokušali da pružite pomoć žrtvi?

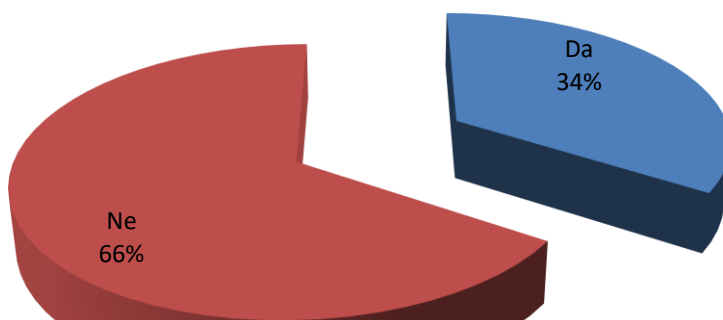

Tabela 18/2 Koje su se vrste pomoći pružale?

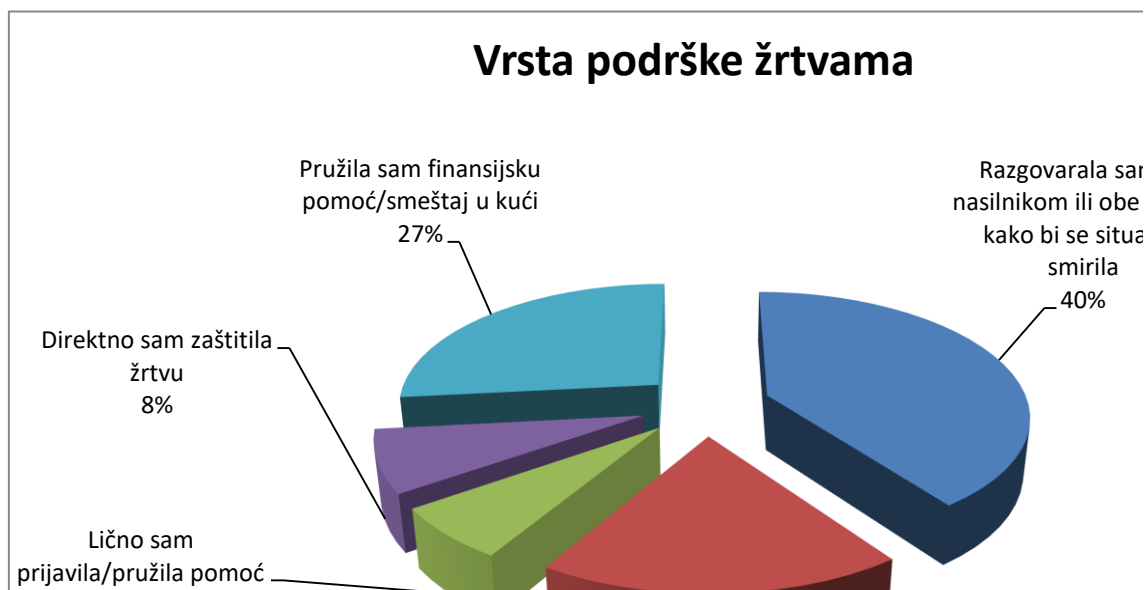
<i>Odgovor</i>	<i>Broj</i>	<i>Procenat</i>
Razgovarala sam sa nasilnom osobom ili obe strane u cilju mirnog rešavanja situacije.	30	40%
Posavetovala sam žrtvu da se razvede.	14	18,66%
Lično sam prijavila ili pružila pomoć za uspostavljanje kontakata sa nekom od nadležnih ili odgovarajućih službi	5	6,66%
Direktno sam zaštitila žrtvu-sprečila nasilje	6	8%
Pružila sam finansijsku pomoć/smeštaj žrtvi	20	26,66%

Sve ispitanice koje su na prethodno pitanje odgovorile da su pomogle žrtvi, upitane su na koji način su pružile tu pomoć i najveći procenat je naveo razgovor kao podršku, zatim sledi finansijska pomoć, a nakon toga i savet za razvod od nasilnika. Da prijavi nasilnika ili stupi u kontakt sa nekom nadležnom institucijom odlučilo se 6,6 % ispitanica od onih koje su pomogle žrtvi a 8% je direktno sprečilo nasilje.

Grafikon 15

Učešće na edukacijama na temu prevencije nasilja i borbe protiv nasilja

U narednom pitanju utvrđena je zainteresovanost seoskih žena za edukativne aktivnosti iz oblasti prevencije i borbe protiv nasilja.

Tabela 19. Edukacije na temu nasilja da ili ne ?

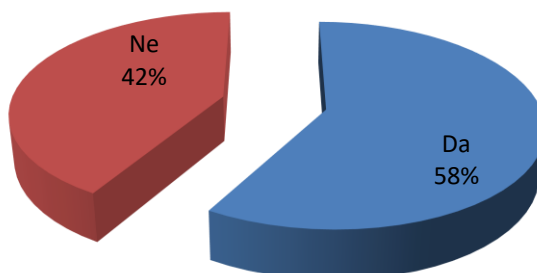
Odgovor	Broj	Procenat
Da	175	58,33%
Ne	125	41,67%

175 ispitanica (58,33%) se izjasnilo da je zainteresovano da učestvuje u edukacijama, a 125 njih (41,67%) ne želi da se uključi. Ovo je izuzetno dobar procenat koji govori o tome da je preko polovine ispitanica iz seoskih sredina spremno da se dodatno informiše i poveća svoja znanja o prevenciji i borbi protiv nasilja.

Grafikon 16

Učestvovanje na edukacijama

Doprinos u daljoj borbi protiv nasilja?

Kolika je spremnost ispitanica iz seoskih sredina da lično doprinese prevenciji nasilja i daljoj borbi saznaje se iz odgovora na naredno pitanje.

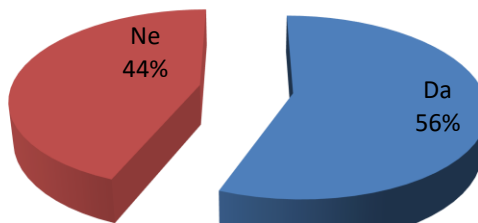
Tabela 20. Smatrate li da možete lično da date doprinos u oblasti prevencije nasilja i borbe protiv svih oblika nasilja?

Odgovor	Broj	Procenat
Da	168	56%
Ne	132	44%

I ovaj podatak je optimističan jer pokazuje spremnost samih žena (više od polovine odnosno (56%) učesnica u istraživanju da daju lični doprinos u prevenciji i borbi protiv nasilja.

Grafikon 17

Da li smatrate da možete lično da date doprinos u oblasti prevencije i borbi protiv nasilja

БОШ
БЕОГРАДСКА
ОТВОРЕНА
ШКОЛА

**#EY
ЗА ТЕБЕ**

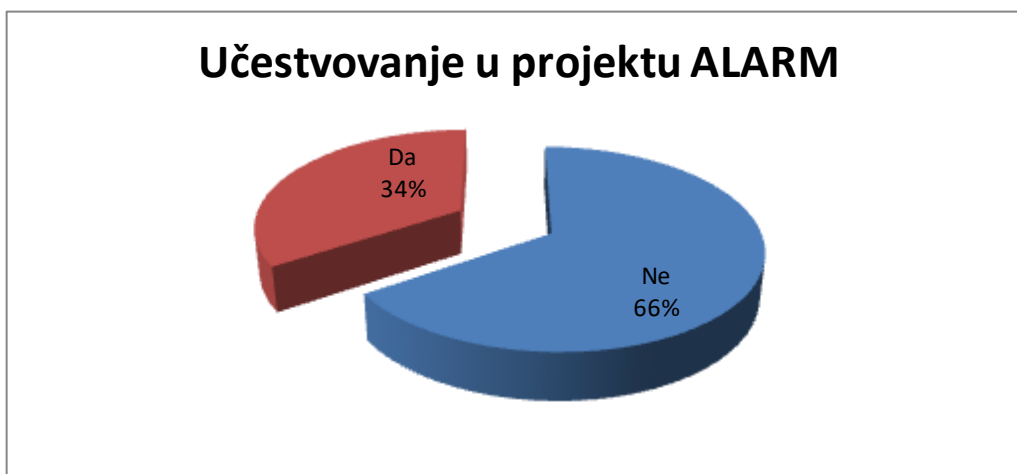
Buduće aktivistkinje i učesnice u ALARM-u

Tabela 21. Da li biste učestvovali u nekim aktivnostima u projektu "ALARM"?

<i>Odgovor</i>	<i>Broj</i>	<i>Procenat</i>
Da	103	34,34%
Ne	197	65,66%

Jedna trećina od ukupnog broja ispitanica (34,34%) u ovom istraživanju voljna je da se direktno uključi u projektne aktivnosti što je takođe dobar pokazatelj spremnosti seoskih žena za aktivizam u oblasti borbe protiv nasilja.

Grafikon 18

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА И МАЊИНСКА ПРАВА
И ДРУШТВЕНИ ДИАЛОГ

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
РЕПУБЛИЧКИ СЕКРЕТАРИЈАТ
ЗА ЈАВНЕ ПОЛИТИКЕ

УНИВЕРЗИТЕТ
БЕОГРАДУ

OLOF PALME
INTERNATIONAL
CENTER

БОШ
БЕОГРАДСКА
ОТВОРЕНА
ШКОЛА

**#EY
ЗА ТЕБЕ**

Najinteresantnije teme iz oblasti prevencije nasilja?

Tabela 22. Koja tema bi Vam bila najviše interesantna? (Mogućnost za više odgovora od strane ispitanica zainteresovanih za edukacije).

<i>Odgovor</i>	<i>Broj</i>	<i>Procenat</i>
Nasilje u međunarodnom, kao i domaćem zakonodavstvu	21	8,07%
Pojam nasilja	18	6,92%
Rasprostranjenost nasilja	26	10,00%
Kome i gde se nasilje dešava?	34	13,07%
Nasilje kao zloupotreba moći	36	13,84%
Najčešće strategije i taktike koje koristi nasilnik	17	6,92%
Posledice nasilja	20	7,69%
Prepoznavanje nasilja	20	7,69%
Postupanje stručnjaka u Institucijama u zaštiti od nasilja	26	10,00%
Plan sigurnosti	17	6,53%
Lokalni planovi u borbi protiv nasilja	25	9,61%

Po odgovorima ispitanica kojih je bilo ukupno 260 uz mogućnost za više odgovora od strane onih ispitanica koje su zainteresovane za učešće na edukacijama prevladavaju teme nasilje kao zloupotreba moći i kome i gde se nasilje dešava sa preko 13% zainteresovanost vlada i za teme u vezi rasprostranjenosti nasilja kao i postupanja stručnjaka u zaštiti od nasilja. potom lokalni planovi u borbi protiv nasilja a zatim i ostale teme.

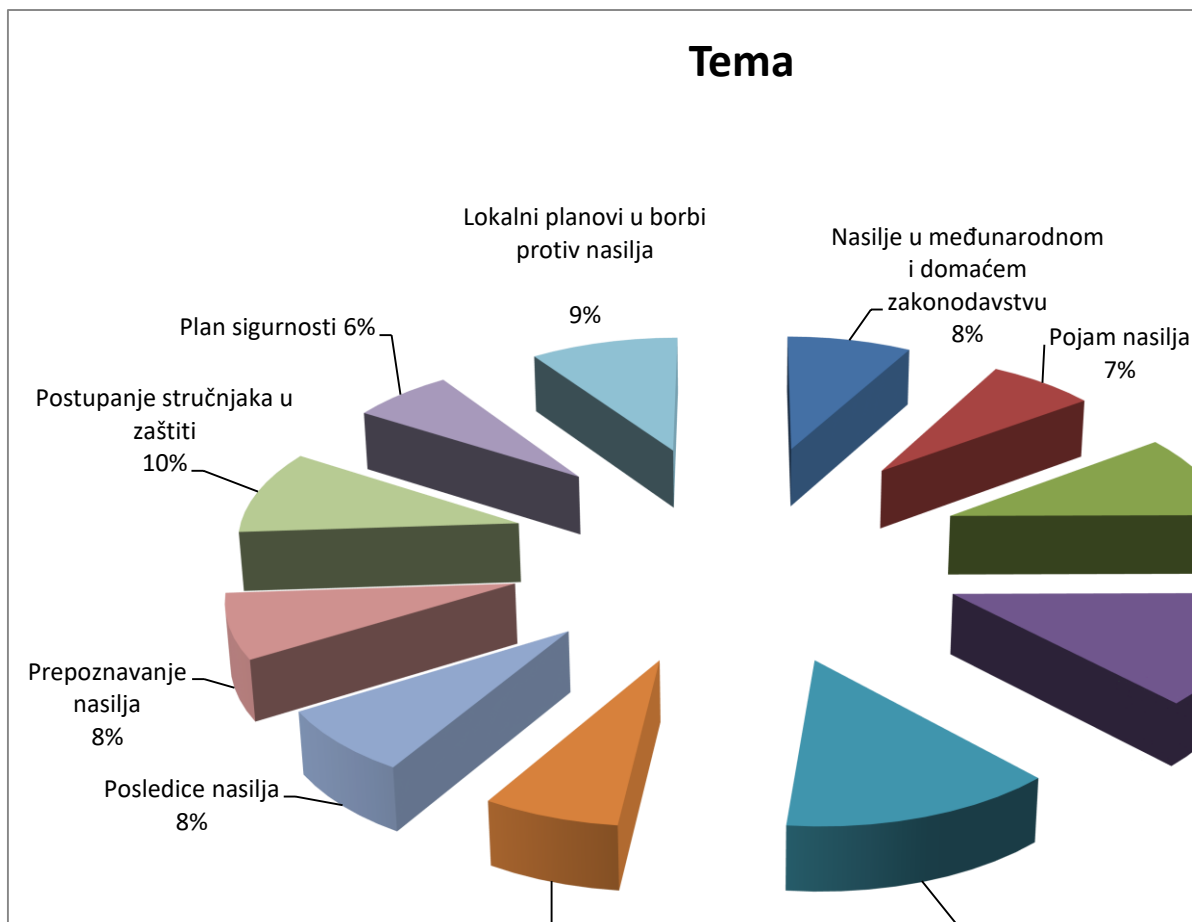

БОШ
БЕОГРАДСКА
ОТВОРЕНА
ШКОЛА

#ЕУ
ЗА ТЕБЕ

Grafikon 19

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА И МАЊИНСКА ПРАВА
И ДРУШТВЕНИ ДИАЛОГ

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
РЕПУБЛИЧКИ СЕКРЕТАРИЈАТ
ЗА ЈАВНЕ ПОЛИТИКЕ

УНИВЕРЗИТЕТ
БЕОГРАДУ

OLOF PALME
INTERNATIONAL
CENTER

БОШ
БЕОГРАДСКА
ОТВОРЕНА
ШКОЛА

**#ЕУ
ЗА ТЕБЕ**

PRILOG: ANKETNI UPITNIK

АНКЕТНИ УПИТНИК

У оквиру пројекта „АЛАРМ- АЛексиначка АРМија против насиља“, Удружење грађана „Друштво за развој креативности“ из Алексинца реализује истраживање о ставовима жена на селу о насиљу и борби против свих облика насиља као и о активном укључивању у креирање локалних политика . Истраживање се реализује у 20 изабраних села на подручју алексиначке општине.

ЉУБАЗНО ВАС МОЛИМО ДА СВОЈИМ УЧЕШЋЕМ У ПОПУЊАВАЊУ ОВОГ УПИТНИКА, КОЈЕ ЈЕ АНОНИМНО, ДАТЕ СВОЈ ДОПРИНОС БОРБИ ПРОТИВ НАСИЉА.

Молимо заокружите један од понуђених одговора, осим ако у питању није тражено другачије. Хвала!

1. Старост испитанице

- ☐ 18-30 година
- ☐ 30-45 година
- ☐ 45-60 година
- ☐ Више од 60 година

2. Ниво образовања испитанице

- ☐ Без образовања
- ☐ Основна школа
- ☐ Средња школа
- ☐ Виша школа/факултет

3. Радни статус:

- ☐ Запослена
- ☐ Ученица/студенткиња
- ☐ Незапослена/Домаћица
- ☐ Пензионерка

4. Брачни статус:

- ☐ Неудата
- ☐ Удата
- ☐ Разведена
- ☐ Удовица
- ☐ Ванбрачна заједница

5. Мислите ли да је насиље над женама присутно и у Вашој заједници?

- ☐ Да
- ☐ Да, али мање него раније
- ☐ Врло ретко
- ☐ Не

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА И МАЊИНСКА ПРАВА
И ДРУШТВЕНИ ДИАЛОГ

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
РЕПУБЛИЧКИ СЕКРЕТАРИЈАТ
ЗА ЈАВНЕ ПОЛИТИКЕ

УНИВЕРЗИТЕТ
БЕОГРАДУ

OLOF PALME
INTERNATIONAL
CENTER

БОШ
БЕОГРАДСКА
ОТВОРЕНА
ШКОЛА

**#ЕУ
ЗА ТЕБЕ**

6. Сматрате ли да треба говорити о овом проблему или је боље ћутати?

- ☐ Да, треба говорити о овом проблему и тражити начине за подршку женама жртвама насиља
- ☐ Боље је ћутати и надати се да ће породица то сама решити
- ☐ Не знам

7. Када је реч о различитим облицима насиља, према Вашем мишљењу који се облик насиља најчешће дешава?

- ☐ Физичко насиље
- ☐ Емоционално /психичко насиље
- ☐ Сексуално насиље
- ☐ Економско насиље
- ☐ Све наведено
- ☐ Не знам

8. По Вашем мишљењу шта све спада у породично насиље? (можете заокружити више одговора)

- ☐ Физичко малтретирање, батине
- ☐ Психичко малтретирање
- ☐ Злостављање
- ☐ Вређање/псовке,/вербално насиље
- ☐ Свађе
- ☐ Сексуално злостављање
- ☐ Претње
- ☐ Понижавање, омаловажавање
- ☐ Уцене и кажњавање
- ☐ Забране

9. Шта од наведеног може да се сврста у облике насиља а шта не? (ИМАТЕ МОГУЋНОСТ ДА УКОЛИКО НЕ ЖЕЛИТЕ НЕ ОДГОВОРТЕ НА НЕКО ОД ПИТАЊА)

Партнер је спречавао дружење са пријатељима	ДА	НЕ
Он јој одређује са ким може да се дружи	ДА	НЕ
Спречава контакт са њеном породицом	ДА	НЕ
Ограничава јој посете својој породици	ДА	НЕ
Инсистира на томе да увек зна где је	ДА	НЕ

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА И МАЊИНСКА ПРАВА
И ДРУШТВЕНИ ДИАЛОГ

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
РЕПУБЛИЧКИ СЕКРЕТАРИЈАТ
ЗА ЈАВНЕ ПОЛИТИКЕ

УНИВЕРЗИТЕТ
БЕОГРАДУ

OLOF PALME
INTERNATIONAL
CENTER

БОШ
БЕОГРАДСКА
ОТВОРЕНА
ШКОЛА

**#ЕУ
ЗА ТЕБЕ**

Проверава јој мобилни телефон	ДА	НЕ
Бесан је кад разговара са другим мушкарцем	ДА	НЕ
Оптужује је за неверство	ДА	НЕ
Понижава је и вређа	ДА	НЕ
Виче и разбија ствари по кући	ДА	НЕ
Туче је (удара, шамара, шутира...)	ДА	НЕ
Само једном јој је ударио шамар и извинио се	ДА	НЕ
Прети јој (повредиће њу или неку њој драгу особу)	ДА	НЕ
Гурање, гађање предметима, дављење, пребијање	ДА	НЕ
Напад ножем, пиштољем или другим оружјем	ДА	НЕ
Одређује јој колико новца сме да потроши	ДА	НЕ
Не дозвољава јој да се запосли и има своју плату	ДА	НЕ
Кредитно се задужује у њено име	ДА	НЕ
Узме јој целу плату	ДА	НЕ
Не дозвољава јој да се образује	ДА	НЕ

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА И МАЊИНСКА ПРАВА
И ДРУШТВЕНИ ДИАЛОГ

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
РЕПУБЛИЧКИ СЕКРЕТАРИЈАТ
ЗА ЈАВНЕ ПОЛИТИКЕ

УНИВЕРЗИТЕТ
БЕОГРАДУ

OLOF PALME
INTERNATIONAL
CENTER

БОШ
БЕОГРАДСКА
ОТВОРЕНА
ШКОЛА

**#ЕУ
ЗА ТЕБЕ**

Приморава је да напусти посао	ДА	НЕ
Приморава је на секс иако не жели	ДА	НЕ
Инсистира на сексуалним радњама које партнерка сматра понижавајућим	ДА	НЕ

10. Ко су, по Вашем мишљењу, најчешће жртве насиља у породици? (Могућност за више одговора.)

☐ Жене	☐ Деца
☐ Стари људи	☐ Мушкарци
☐ Не знам	☐ Родитељи
☐ Физички слабији	☐ Сви набројани
☐ Не знам	

11. Ко су особе које најчешће врше насиље у породици? (Могућност за више одговора.)

☐ Мушкарци	☐ Супруг/муж
☐ Зависници	☐ Жене
☐ Родитељи	☐ Отац
☐ Физички јачи	☐ Деца
☐ Синови	☐ Не знам

12. По Вашем мишљењу, који је основни разлог због којег долази до породичног насиља? (Један одговор)

☐ Алкохолизам, наркоманија, коцкање и други пороци	☐ психичке болести
☐ Лоша финансијска ситуација/сиромаштво	☐ темперамент насилника
☐ Традиционални односи у породици
(различите моћи мушкараца и жена)	☐ Не знам
☐ Неадекватно понашање жртве (провоцирање, неиспуњавање обавеза)	

13. Према Вашем мишљењу да ли је већи број случајева насиља који се пријављује надлежним институцијама или је већи број оних који се не пријављује? (Једна одговор)

- А) Већи је број случајева који се пријављује надлежним институцијама
Б) Већи је број случајева насиља непријављених надлежним институцијама
Ц) Не знам

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА И МАЊИНСКА ПРАВА
И ДРУШТВЕНИ ДИАЛОГ

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
РЕПУБЛИЧКИ СЕКРЕТАРИЈАТ
ЗА ЈАВНЕ ПОЛИТИКЕ

УНИВЕРЗИТЕТ
БЕОГРАДУ

OLOF PALME
INTERNATIONAL
CENTER

БОШ
БЕОГРАДСКА
ОТВОРЕНА
ШКОЛА

**#ЕУ
ЗА ТЕБЕ**

14. Колико су следеће организације, институције или групе ОДГОВОРНЕ за решавање проблема насиља у продици? (Упишите X у одговарајуће поље)

Назив организације	Изузетно одговорни	Средње одговорни	Мање одговорни
Центар за социјални рад			
Полиција			
Тужилаштва			
Судови			
Невладине организације			
Медији			

15. Колико су те организације, институције или групе УСПЕШНЕ у решавању насиља у породици?

Назив организације	Изузетно успешне	Средње успешне	Мање успешне
Центар за социјални рад			
Полиција			
Тужилаштва			
Судови			
Невладине организације			
Медији			

16. Да ли мислите да пријављивање случајева насиља надлежним институцијама чешће води ка разводу или мислите да се пријављивање насиља надлежним органима чешће води ка промени понашања насилника и очувању брака? (један одговор)

- ☐ Пријављивање насиља чешће води ка разводу
- ☐ Пријављивање насиља чешће доводи до очувања брака и промене понашања насилника
- ☐ Не знам

17. Које од ова два мишљења је ближе Вашем? (Један одговор)

- ☐ Потребно је сваки вид породичног насиља пријављивати надлежним институцијама, не постоји случај у којем је оправдано да то остане приватна ствару
- ☐ Није потребно пријављивати сваки случај породичног насиља надлежним институцијама, постоје изузеци који се могу решити и у оквиру породице
- ☐ Не знам

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА И МАЊИНСКА ПРАВА
И ДРУШТВЕНИ ДИАЛОГ

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
РЕПУБЛИЧКИ СЕКРЕТАРИЈАТ
ЗА ЈАВНЕ ПОЛИТИКЕ

УНИВЕРЗИТЕТ
БЕОГРАДУ

OLOF PALME
INTERNATIONAL
CENTER

БОШ
БЕОГРАДСКА
ОТВОРЕНА
ШКОЛА

**#ЕУ
ЗА ТЕБЕ**

18. Да ли ви лично знате за неке од случајева насиља у породици?

- ☐ Да
- ☐ Не

18/1. Уколико сте на претходно питање одговорили са **ДА** да ли сте покушали да жртви пружите помоћ на неки начин?

- ☐ Да
- ☐ Не

18/2. Уколико сте на претходно питање одговорили са **ДА** шта сте конкретно урадили како бисте жртви помогли да реши проблем породичног насиља? (Један одговор)

- ☐ Разговарала сам са насилном особом или обе стране у циљу мирног решавања ситуације
- ☐ Посаветовала сам жртву да се разведе
- ☐ Лично сам пријавила или пружила помоћ за успостављање контаката са неком од надлежних или одговарајућих служби
- ☐ Директно сам заштитила жртву -спречила насиље
- ☐ Пружила сам финансијску помоћ/или смештај жртви
- ☐ Нисам пружила помоћ

19. Да ли бисте волели да учествујете у едукацијама на тему превенције насиља и борбе против свих облика насиља?

- ☐ Да
- ☐ Не

(Уколико сте одговорили потврдно оставите контакт анкетару)

20. Сматрате ли да можете лично да дате допринос у области превенције насиља и борби против насиља?

- ☐ Да
- ☐ Не

21. Да ли бисте учествовали у неким активностима у пројекту „АЛАРМ“ (Алексиначка армија против насиља)

- ☐ Да
- ☐ Не

22. Која од тема би Вам била највише интересантна (може више одговора)

- ☐ Насиље у међународном и домаћем законодавству
- ☐ Појам насиља
- ☐ Распрострањеност насиља
- ☐ Које и где се насиље дешава
- ☐ Насиље као злоупотреба моћи
- ☐ Најчешће стратегије и тактике које користи насилник
- ☐ Последице насиља
- ☐ Препознавање насиља
- ☐ Поступање стручњака у институцијама у заштити од насиља
- ☐ План сигурности
- ☐ Локални планови у борби против насиља

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА И МАЊИНСКА ПРАВА
И ДРУШТВЕНИ ДИАЛОГ

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
РЕПУБЛИЧКИ СЕКРЕТАРИЈАТ
ЗА ЈАВНЕ ПОЛИТИКЕ

УНИВЕРЗИТЕТ
БЕОГРАДУ

OLOF PALME
INTERNATIONAL
CENTER

